

OGÓLNE INFORMACJE O KIERUNKU STUDIÓW*Obowiązuje od roku akad. 2019/2020*

1.	Nazwa kierunku studiów	Ratownictwo medyczne
2.	Poziom studiów	Studia I stopnia
3.	Profil studiów	praktyczny
4.	Forma lub formy studiów	Studia stacjonarne, studia niestacjonarne
5.	Liczba semestrów	6
6.	Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie	180
7.	Tytuł zawodowy	licencjat
8.	Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedziny nauki i dyscypliny naukowej lub artystycznej, (określenie procentowego udziału w przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny oraz wskazanie dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się)	dziedzina/ nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplina wiodąca – nauki o zdrowiu - 100 % pozostałe dyscypliny: ..... - ..... % ..... - ..... % Ogółem: 100%
9.	Różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach uczenia się, prowadzonych w Uczelni i przypisanych do tej samej dyscypliny	brak
10.	Opis sylwetki absolwenta obejmujący opis ogólnych celów kształcenia oraz możliwości zatrudnienia i kontynuacji studiów	Kształcenie na poziomie studiów I stopnia na kierunku Ratownictwo Medyczne ma na celu przygotowanie wyspecjalizowanej kadry medycznej zdolnej do samodzielnych działań ratowniczych. Zawód ratownika medycznego charakteryzuje się podejmowaniem medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, znajomością systemów ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach oraz regulacji prawnych i zasad etycznych. Absolwenci tego kierunku

otrzymują tytuł licencjata, który umożliwi im przystąpienie do Państwowego Egzaminu z Ratownictwa Medycznego. Zgodnie z ustawą o systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego do podjęcia medycznych działań ratowniczych ratownicy medyczni uprawnieni są, obok lekarzy ratunkowych i pielęgniarek ratunkowych. Aktualnie jedyną ścieżką kształcenia ratowników medycznych są studia licencjackie.

Od ratownika medycznego oczekuje się praktycznych umiejętności niezbędnych do ratowania życia i zdrowia pacjenta na miejscu zdarzenia, podczas transportu do szpitala oraz w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych. Absolwent kierunku Ratownictwo Medyczne posiada umiejętność samodzielnego wykonywania medycznych czynności ratunkowych.

Posiada on wysoką wiedzę specjalistyczną oraz umiejętności z zakresu nauk o zdrowiu i nauk medycznych, w tym w szczególności medycznych czynności ratunkowych wykonywanych w stanach nagłych u dorosłych i dzieci, a także odpowiednią wiedzę z zakresu nauk społecznych.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego, prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w różnych zdarzeniach. Do zadań ratownika medycznego należy również inicjowanie, wspieranie i organizowanie działań społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych, oraz planowanie własnej aktywności edukacyjnej i stałe doskonalenie zawodowe.

Zawód ratownika medycznego to zawód trudny, ale dający wiele zawodowej i osobistej satysfakcji wynikającej z niesienia pomocy chorym, osobom poszkodowanym, potrzebującym szybkiej i fachowej pomocy medycznej. Wymaga gotowości do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem, dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta, samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw.

Absolwent kierunku Ratownictwo Medyczne jest przygotowany do pracy w publicznych i niepublicznych podmiotach leczniczych w tym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i zespołach ratownictwa medycznego. Ma możliwość podjęcia pracy w ramach ratownictwa górskiego, narciarskiego, wodnego i górniczego, w ramach Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa, w jednostkach podległych Ministrowi Obrony Narodowej niebędących podmiotami leczniczymi, w jednostkach ochrony przeciwpożarowej włączonych do KSRG podczas działań ratowniczo-gaśniczych, ćwiczeń oraz szkoleń, w ramach działań antyterrorystycznych realizowanych przez służby podległe lub nadzorowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w tym w Policji, w Służbie Ochrony Państwa, w Straży Granicznej oraz na lotniskach. Ponadto ratownik medyczny może być zatrudniony w ramach podmiotu leczniczego wykonując zadania z zakresu zabezpieczenia medycznego imprez masowych, transportu sanitarnego, w izbach wytrzeźwień i na stanowisku dyspozytora medycznego. Wykonywanie zawodu ratownika medycznego to także nauczanie tego zawodu oraz doskonalenie zawodowe

		<p>ratowników medycznych i dyspozytorów medycznych, organizowanie i prowadzenie zajęć z zakresu pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz medycznych czynności ratunkowych, prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych w zakresie ratownictwa medycznego, kierowanie i zarządzanie ratownikami medycznymi i dyspozytorami medycznymi oraz praca lub służba na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego.</p> <p>Po ukończeniu studiów absolwent ma możliwość kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia w zakresie nauk o zdrowiu lub innych pokrewnych kierunkach. Może także poszerzać swoją wiedzę w ramach studiów podyplomowych. Olbrzymie zapotrzebowanie na absolwentów tego kierunku oraz ciągłe zmiany sprzyjające rozwojowi systemu ratownictwa medycznego w Polsce stwarzają doskonałe możliwości realizacji zawodowej. Otwierający się szeroki rynek pracy daje absolwentom kierunku Ratownictwo Medyczne szansę zdobycia ciekawej, dobrze płatnej pracy, która równocześnie posiada wysoki prestiż zawodowy i społeczny.</p>
11.	Język prowadzonych studiów	polski

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Obowiązuje od roku akademickiego 2019/2020

Nazwa kierunku studiów		Ratownictwo medyczne
Poziom studiów		Studia I stopnia
Profil studiów		praktyczny
Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia efekty uczenia się określone w Załączniku nr 8 do Rozporządzenia MNiSW z dnia 26 lipca 2019r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2019, poz. 1573)		
Symbol kierunkowych efektów uczenia się (zgodnie ze standardem)	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK*, **
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
A.W1.	mianownictwo anatomiczne;	
A.W2.	budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym;	
A.W3.	anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;	
A.W4.	podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne;	
A.W5.	fizjologię narządów i układów organizmu;	
A.W6.	mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi;	
A.W7.	funkcje życiowe osoby dorosłej i dziecka;	
A.W8.	proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne;	
A.W9.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych;	
A.W10.	mechanizm działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej;	
A.W11.	zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy, a także specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju;	
A.W12.	rolę nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu;	
A.W13.	budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych oraz	

	skutki tych zaburzeń;	
A.W14.	fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów;	
A.W15.	składniki krwi, preparaty krwi i krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne;	
A.W16.	uwarunkowania genetyczne grup krwi oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	
A.W17.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii;	
A.W18.	budowę materiału genetycznego;	
A.W19.	epidemiologię zarażeń wirusami i bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami;	
A.W20.	zasady postępowania przeciwepidemicznego;	
A.W21.	genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe;	
A.W22.	inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów;	
A.W23.	zasady funkcjonowania układu pasożyt – żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty;	
A.W24.	objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach;	
A.W25.	zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego;	
A.W26.	podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej;	
A.W27.	podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej;	
A.W28.	naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią;	
A.W29.	prawa fizyki wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;	
A.W30.	budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i choroby;	
A.W31.	budowę i mechanizmy syntezy oraz funkcje białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych;	
A.W32.	równowagę kwasowo-zasadową oraz mechanizm działania buforów i ich znaczenie w homeostazie ustrojowej;	
A.W33.	podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne oraz sposoby ich regulacji;	
A.W34.	podstawowe zasady farmakoterapii;	
A.W35.	pochodzenie, rodzaje i drogi podawania leków, mechanizm i efekty ich działania oraz procesy, jakim podlegają leki w organizmie, a także ich interakcje;	

A.W36.	problematykę z zakresu farmakokinetyki i farmakodynamiki wybranych leków stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego;	
A.W37.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania w organizmie i działania niepożądane;	
A.W38.	wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach;	
A.W39.	rodzaje leków, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego, i ich szczegółową charakterystykę farmakologiczną;	
A.W40.	podstawy farmakoterapii u kobiet w ciąży i osób starszych w stanie zagrożenia życia;	
A.W41.	różnice w farmakoterapii osób dorosłych i dzieci w zakresie dotyczącym działań ratownika medycznego;	
A.W42.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	
A.W43.	problematykę z zakresu toksykologii, działań niepożądanych leków, zatruc lekami – w podstawowym zakresie;	
A.W44.	objawy najczęściej występujących ostrych zatruc, w tym alkoholami, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi oraz wybranymi grupami leków;	
A.W45.	podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach;	
A.W46.	patofizjologię narządów i układów organizmu;	
A.W47.	szczegółowe zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje;	
A.W48.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian wstecznych, zmian postępowych i zapaleń;	
A.W49.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego;	
A.W50.	. zasady ergonomii i higieny pracy z komputerem;	
A.W51.	podstawowe narzędzia informatyczne i metody biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych i arkusze kalkulacyjne;	
A.W52.	. podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych;	
A.W53.	możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy ratownika medycznego.	
B.W1.	wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii mające zastosowanie w ratownictwie medycznym;	
B.W2.	zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia;	
B.W3.	społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska	

	społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia;	
B.W4.	rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;	
B.W5.	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w wybranych instytucjach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy;	
B.W6.	postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;	
B.W7.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;	
B.W8.	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;	
B.W9.	społeczną rolę ratownika medycznego;	
B.W10.	podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;	
B.W11.	rolę rodziny w procesie leczenia;	
B.W12.	rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;	
B.W13.	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;	
B.W14.	główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;	
B.W15.	podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych;	
B.W16.	zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia;	
B.W17.	prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;	
B.W18.	podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki;	
B.W19.	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego;	
B.W20.	pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;	
B.W21.	zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, poznawczych oraz interpersonalnych, a także mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	
B.W22.	techniki redukcji lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego, a także metody zapobiegania powstaniu tego	

	zespołu;	
B.W23.	aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne związane z przeszczepianiem tkanek, komórek i narządów;	
B.W24.	przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności cywilnej, karnej oraz zawodowej ratownika medycznego;	
B.W25.	strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	
B.W26.	pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe;	
B.W27.	skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego;	
B.W28.	podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia;	
B.W29.	zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób; radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;	
B.W30.	problematykę żywności i żywienia, higieny środowiska, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży oraz regulacje prawne w tym zakresie;	
B.W31.	epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie;	
B.W32.	podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych;	
B.W33.	podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy;	
B.W34.	podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska;	
B.W35.	problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody	
B.W36.	profilaktykę zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych;	
B.W37.	wpływ czynników środowiskowych na zdrowie człowieka i społeczeństwa, politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne oraz zagrożenia zdrowia, przy uwzględnieniu zmiennych takich jak wiek, miejsce zamieszkania, nauki lub pracy;	
B.W38.	zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej;	
B.W39.	podstawowe regulacje dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia oraz powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego;	
B.W40.	metody promocji zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji zdrowotnej;	
B.W41.	zasady zarządzania jakością oraz metody zapewnienia jakości;	

B.W42.	sposoby zwiększania sprawności fizycznej;	
B.W43.	rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego.	
C.W1.	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku;	
C.W2.	podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka;	
C.W3.	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci;	
C.W4.	najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego;	
C.W5.	odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym;	
C.W6.	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego;	
C.W7.	wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie;	
C.W8.	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych;	
C.W9.	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;	
C.W10.	objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego;	
C.W11.	specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych;	
C.W12.	regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;	
C.W13.	rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia;	
C.W14.	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;	
C.W15.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej;	
C.W16.	zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym;	
C.W17.	mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia;	
C.W18.	mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego;	
C.W19.	metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci;	
C.W20.	skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego;	
C.W21.	zasady dekontaminacji;	
C.W22.	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny;	

C.W23	. stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach;	
C.W24.	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych;	
C.W25.	zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe;	
C.W26.	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę;	
C.W27.	problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej;	
C.W28.	problematykę ostrej niewydolności oddechowej;	
C.W29.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej;	
C.W30.	przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek;	
C.W31.	wybrane choroby przewodu pokarmowego;	
C.W32.	zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii;	
C.W33.	metody oceny stanu odżywienia;	
C.W34.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych;	
C.W35.	leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych;	
C.W36.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego;	
C.W37.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce;	
C.W38.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych;	
C.W39.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych;	
C.W40.	rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny	

	podstawowych chorób;	
C.W41.	zasady łańcucha przeżycia;	
C.W42.	zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym;	
C.W43.	zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu;	
C.W44.	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków;	
C.W45.	zasady i technikę wykonywania opatrunków;	
C.W46.	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia;	
C.W47.	zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym;	
C.W48.	zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego;	
C.W49.	zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii;	
C.W50.	techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego;	
C.W51.	zasady aseptyki i antyseptyki;	
C.W52.	zasady zabezpieczania materiału biologicznego do badań;	
C.W53.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu;	
C.W54.	wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń;	
C.W55.	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia;	
C.W56.	zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci;	
C.W57.	wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania;	
C.W58.	wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania;	
C.W59.	wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania;	
C.W60.	wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do prowadzenia wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania;	
C.W61.	wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania;	
C.W62.	wskazania do wykonania kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej, a także technikę jej wykonania;	
C.W63.	zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	

C.W64.	zasady wykonywania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu;	
C.W65.	wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą, wziewną i doszpikową oraz techniki tego podawania;	
C.W66.	wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze;	
C.W67.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego;	
C.W68.	wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej;	
C.W69.	wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania;	
C.W70.	objawy i rodzaje odmy opłucnowej;	
C.W71.	objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber;	
C.W72.	technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych;	
C.W73.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków;	
C.W74.	zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia;	
C.W75.	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;	
C.W76.	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu;	
C.W77.	techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych;	
C.W78.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci;	
C.W79.	rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego;	
C.W80.	rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR;	
C.W81.	stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń;	
C.W82.	zasady transportu pacjentów z obrażeniami ciała;	
C.W83.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego;	
C.W84.	wskazania do leczenia hiperbarycznego;	
C.W85.	zagrożenia środowiskowe;	

C.W86.	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych;	
C.W87.	etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach;	
C.W88.	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych;	
C.W89.	zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach;	
C.W90.	zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR;	
C.W91.	zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR;	
C.W92.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR;	
C.W93.	rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;	
C.W94.	zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;	
C.W95.	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;	
C.W96.	procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej;	
C.W97.	zasady cewnikowania pęcherza moczowego;	
C.W98.	procedurę zakładania sondy żołądkowej i płukania żołądka;	
C.W99.	wybrane stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;	
C.W100.	wybrane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;	
C.W101.	stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie;	
C.W102.	zasady funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	
C.W103.	rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne;	
C.W104.	zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;	
C.W105.	podstawowe techniki obrazowe;	
C.W106.	wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;	
C.W107.	mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych;	
C.W108.	podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej.	
Umiejętności: absolwent potrafi		
A.U1.	lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie;	
A.U2.	wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka;	
A.U3.	oceniać czynności narządów i układów organizmu;	
A.U4.	rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia;	

A.U5.	rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń;	
A.U6.	rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu;	
A.U7.	rozpoznawać zarażenia wirusami i bakteriami oraz zakażenia grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;	
A.U8.	wykorzystywać znajomość praw fizyki do określenia wpływu na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;	
A.U9.	stosować zasady ochrony radiologicznej;	
A.U10.	obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych;	
A.U11.	przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek;	
A.U12.	posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi;	
A.U13.	wykonywać podstawowe obliczenia farmakokinetyczne;	
A.U14.	stosować właściwe do sytuacji postępowanie epidemiologiczne;	
A.U15.	dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie i poszczególnych narządach;	
A.U16.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	
A.U17.	wiązać zmiany patologiczne stwierdzone w badaniu przedmiotowym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym;	
A.U18.	rozpoznawać zaburzenia oddychania, krążenia oraz czynności innych układów organizmu i narządów;	
A.U19.	dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników.	
B.U1.	wdrażać właściwe do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego;	
B.U2.	. rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym;	
B.U3.	dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń;	
B.U4.	udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia;	
B.U5.	przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania działań zawodowych;	
B.U6.	przestrzegać praw pacjenta;	
B.U7.	uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;	
B.U8.	stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego	

	oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych;	
B.U9.	identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować;	
B.U10.	stosować – w podstawowym zakresie – psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;	
B.U11.	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia;	
B.U12.	podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym;	
B.U13.	zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole;	
B.U14.	radzić sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;	
B.U15.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);	
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	
B.U17.	oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego;	
B.U18.	stosować działania na rzecz ochrony środowiska;	
B.U19.	określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem;	
B.U20.	wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego.	
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;	
C.U2.	układać pacjenta do badania obrazowego;	
C.U3.	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych;	
C.U4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta;	
C.U5.	dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka;	
C.U6.	oceniać stan noworodka w skali APGAR;	
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;	
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta;	
C.U9.	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała;	
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii;	
C.U12.	interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową;	
C.U13.	wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie;	
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	
C.U15.	oceniać i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta;	
C.U16.	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi;	
C.U17.	oceniać stan neurologiczny pacjenta;	

C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	
C.U19.	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych;	
C.U20.	podawać pacjentowi leki i płyny;	
C.U21.	oznaczать stężenie glukozy z użyciem glukometru;	
C.U22.	zakładać zgłębnik dożołądkowy;	
C.U23.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego;	
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów;	
C.U25.	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne;	
C.U26.	przygotowywać pacjenta do transportu;	
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych;	
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe;	
C.U30.	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal;	
C.U31.	rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu;	
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego;	
C.U33.	interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych;	
C.U34.	rozpoznawać toksydromy;	
C.U35.	oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci;	
C.U36.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych;	
C.U37.	wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby;	
C.U38.	prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora);	
C.U39.	przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi;	
C.U40.	przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi;	
C.U41.	wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej;	
C.U42.	wykonywać konikopunkcję;	
C.U43.	wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech;	
C.U44.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	
C.U45.	prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego;	

C.U46.	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego;	
C.U47.	wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;	
C.U48.	oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta;	
C.U49.	wykonywać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu;	
C.U50.	pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;	
C.U51.	tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie;	
C.U52.	stabilizować i unieruchamiać kręgosłup;	
C.U53.	wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu;	
C.U54.	stosować skale ciężkości obrażeń;	
C.U55.	przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych;	
C.U56.	decydować o niepodjęciu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o odstąpieniu od jej przeprowadzenia;	
C.U57.	rozpoznawać pewne znamiona śmierci;	
C.U58.	dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej;	
C.U59.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego;	
C.U60.	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;	
C.U61.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych;	
C.U62.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	
C.U63.	identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń;	
C.U64.	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać obecność kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego;	
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;	
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta;	
C.U67.	monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego.	
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;	
K_02	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	
K_03	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;	
K_04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów	

	medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
K_05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń,	
K_06	dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; kierowania się dobrem pacjenta.	

* W przypadku realizacji programu studiów prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich, obok odniesień do charakterystyk efektów uczenia się z I części załącznika, należy uwzględnić odniesienia do charakterystyk efektów uczenia się z części III zakończone określeniem (Inż), np. P6S_WG (Inż)

** W przypadku kierunku studiów przypisanego do dziedziny sztuki, obok odniesień do charakterystyk efektów uczenia się z I części załącznika, należy uwzględnić odniesienia do charakterystyk efektów uczenia się z części II zakończone określeniem (Sz), np. P6S_WG (Sz)

CHARAKTERYSTYKA I WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW*Obowiązuje od roku akademickiego 2019/2020*

Nazwa kierunku studiów		Ratownictwo Medyczne	
Poziom studiów		Studia I stopnia	
Profil studiów		praktyczny	
1.	Łączna liczba godzin zajęć	st. stacjonarne	st. niestacjonarne
		3725	3725
2.	Liczba punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na kierunku	Nauki o zdrowiu 100%	
3.	Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	st. stacjonarne	st. niestacjonarne
		180	180
4.	Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 pkt ECTS – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5	
5.	Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru (nie mniej niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS)	14 – zgodnie ze standardem	
6.	Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego (w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w formie studiów stacjonarnych)	60	
7.	Łączna liczba punktów ECTS przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne – dotyczy profilu praktycznego	94	
8.	Łączna liczba punktów ECTS przypisana do zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach do których przyporządkowany jest kierunek studiów, uwzględniających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności – dotyczy	Nie dotyczy	

	profilu ogólnoakademickiego	
9.	Wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS przypisana do praktyk	<p>Liczba godzin 960 Czas trwania ..... Punkty ECTS 36 Sposób realizacji oraz warunki przystąpienia do realizacji praktyk . Zgodny z regulaminem przedmiotu. Praktyki zawodowe służą osiągnięciu wybranych efektów uczenia się, obejmują 960 godzin i 36 punktów ECTS. Odbywają się w formie praktyki wakacyjnej o wybranej przez studenta jednostce w określonym zakresie, które odbywają się w okresie wakacji (łącznie 500 godzin i 18 punktów ECTS) oraz praktyki śródroczne, które odbywają się w czasie trwania semestrów w jednostkach wskazanych przez uczelnię w zakresie określonym w standardzie kształcenia (łącznie 460 godzin i 18 punktów ECTS)</p>
10.	Opis sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	<p>1. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. 2. Osiągnięte efekty uczenia się w kategorii wiedzy weryfikowane będą za pomocą egzaminów pisemnych lub ustnych. 3. Jako formy egzaminów pisemnych stosowane będą eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy jednokrotnego wyboru, testy wielokrotnego wyboru (Multiple choice questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple response questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi. 4. Egzaminy będą standaryzowane i ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień (poziom zrozumienia zagadnień, umiejętność analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów). 5. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności w zakresie komunikowania się oraz</p>

		<p>umiejętności proceduralnych (manualnych) wymaga bezpośredniej obserwacji studenta demonstrującego umiejętność w czasie tradycyjnego egzaminu klinicznego lub egzaminu standaryzowanego w warunkach zapewniających przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen.</p> <p>6. Zajęcia sprawnościowe kończą się zaliczeniem umożliwiającym weryfikację osiągniętych efektów uczenia się.</p> <p>7. Egzamin dyplomowy obejmuje część teoretyczną i praktyczną. Egzamin będzie przeprowadzony w formie umożliwiającej sprawdzenie osiągniętych efektów uczenia się w kategorii wiedzy i umiejętności objętych programem studiów.</p>
--	--	---

11.	Warunki ukończenia studiów	<p>Warunkiem ukończenia studiów jest uzyskanie wszystkich efektów kształcenia określonych w programie studiów, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, złożenie egzaminu dyplomowego oraz pozytywna ocena pracy dyplomowej. Ukończenie studiów umożliwia przystąpienie do Państwowego Egzaminu z Ratownictwa Medycznego zgodnie z ustawą z dnia 8września 2006r.o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. 2006 Nr 191 poz. 1410 z późniejszymi zmianami). Egzamin dyplomowy obejmuje część teoretyczną i praktyczną. Egzamin będzie przeprowadzony w formie umożliwiającej sprawdzenie osiągniętych efektów uczenia się w kategorii wiedzy i umiejętności objętych programem studiów.</p>
-----	----------------------------	--

Warunki realizacji programu studiów

Lp.	Przedmioty lub grupy przedmiotów	Kierunkowe efekty uczenia się przypisane do przedmiotów/grup przedmiotów	Liczba godzin		Forma zaliczenia	Liczba pkt ECTS
			st. stacj.	st niestacj.		
Nauki podstawowe						
1	Anatomia	W zakresie wiedzy: A.W1. - A.W53.	90	90	Egz.	4
2	Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej		30	30	egz	2

3	Biologia i mikrobiologia	W zakresie umiejętności: A.U1. – A.U19.	15	15	zal/o	1	
4	Biofizyka		15	15	zal/o	1	
5	Biochemia z elementami chemii		15	15	zal/o	1	
6	Farmakologia z toksykologią		W zakresie kompetencji społecznych: K_01 – K_06	30	30	egz	2
7	Informatyka i technologie informacyjne			30	30	zal/o	2
8	Biostatystyka			15	15	zal/o	1
9	Patologia			30	30	zal/o	2
			Σ 270	Σ		Σ 16	
Nauki behavioralne i społeczne							
1	Socjologia medycyny	W zakresie wiedzy: B.W1 – B.W43	15	15	zal/o	2	
2	Psychologia		15	15	zal/o	2	
3	Dydaktyka medyczna		45	45	zal/o	4	
4	Etyka zawodu ratownika medycznego		15	15	zal/o	2	
5	Prawo medyczne		30	30	zal/o	2	
6	Zdrowie publiczne		W zakresie umiejętności: B.U1. – B.U20.	45	45	zal/o	3
7	Ekonomia			15	15	zal/o	2
8	Zarządzanie w ochronie zdrowia		30	30	zal/o	3	
9	Badania naukowe w ratownictwie medycznym		W zakresie kompetencji społecznych: K_01 – K_06	45	45	zal/o	3
10	Język obcy			120	120	egz	5
11	Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego (obóz terenowy)			100	100	egz	4
			Σ 475	Σ 475		Σ 32	
Nauki kliniczne							
1	Pediatria	W zakresie wiedzy: C.W1. – C.W108.	45	45	egz	2	
2	Choroby wewnętrzne z elementami onkologii		90	90	egz	4	
3	Neurologia		30	30	zal/o	2	
4	Psychiatria		30	30	zal/o	1	
5	Choroby zakaźne		15	15	zal/o	1	
6	Kardiologia		50	50	egz	2	
7	Medycyna katastrof		60	60	egz	3	
8	Farmakologia i toksykologia kliniczna		W zakresie umiejętności: C.U1. – C.U61.	45	45	egz	2
9	Podstawowe zabiegi medyczne			60	60	zal/o	3
10	Techniki zabiegów medycznych		W zakresie kompetencji społecznych: K_01 – K_06	100	100	egz	5
11	Medycyna ratunkowa			205	205	egz	10
12	Medyczne czynności ratunkowe			240	240	egz	12
13	Procedury ratunkowe przedszpitalne			60	60	egz	3
14	Procedury ratunkowe			60	60	egz	3

	wewnętrzne					
15	Ginekologia i położnictwo		30	30	zal/o	1
16	Chirurgia		90	90	egz	4
17	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu		90	90	egz	4
18	Intensywna terapia		90	90	egz	4
19	Neurochirurgia		30	30	zal/o	2
20	Okulistyka		15	15	zal/o	1
21	Laryngologia		15	15	zal/o	1
22	Urologia		15	15	zal/o	1
23	Medycyna sądowa		15	15	zal/o	1
24	Choroby tropikalne		15	15	zal/o	1
25	Medycyna taktyczna		15	15	zal/o	1
26	Diagnostyka obrazowa i laboratoryjna		30	30	zal/o	1
27	Laboratoria egzaminu dyplomowego		120	120	zal/o	5
28	Chirurgia szczękowo-twarzową (głowy i szyi)		30	30	zal/o	1
			Σ 1690	Σ 1690		Σ 81
Grupa przedmiotów do dyspozycji uczelni (w tym do wyboru)						
	Wychowanie fizyczne - Pływanie z elementami ratownictwa wodnego		30	30	zal/o	0
	Zakażenia w ratownictwie medycznym		15	15	zal/o	1
	Badanie fizykalne		45	45	egz	2
	Komunikowanie z pacjentem/ Komunikacja społeczna/Komunikacja i asertywność w ochronie zdrowia (do wyboru)	W zakresie wiedzy: A.W1 – A.W53. B.W1 – B.W43 C.W1 – C.W108	30	30	zal/o	1
	Literatura w medycynie/Promocja zdrowia/Edukacja zdrowotna (do wyboru)	W zakresie umiejętności: A.U1. – A.U19. B.U1. – B.U20. C.U1. – C.U67	30	30	zal/o	1
	Seminarium licencjackie		60	60	zal/o	3
	Wychowanie fizyczne – elementy samoobrony		30	30	zal/o	0
	Język migowy/Stres i wypalenie zawodowe/ Prawa człowieka/Wielokulturowość w ratownictwie medycznym (do wyboru)	W zakresie kompetencji społecznych K_01 – K_06	30	30	zal/o	3
	Telemedycyna w ratownictwie medycznym/Zarządzenie kryzysowe/Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne/Historia		30	30	zal/o	2

	medycyny					
	Przedmiot ogólnouczeniowy (do wyboru)		30	30	Zal/o	2
			Σ 330	Σ 330		Σ 15
Razem (suma uwzględnia przedmioty dla jednej specjalności/ jednej ścieżki kształcenia)			Σ 2765	Σ 2765		Σ 144
Praktyka zawodowa						
	PZ wakacyjna – zespół ratownictwa medycznego (ZRM)	W zakresie umiejętności: A.U1 – A.U19 B.U1 – B.U20 C.U1 – C.U67 W zakresie kompetencji społecznych: K_01 – K_06	168	168	zal/o	6
	PZ wakacyjna – szpitalny oddział ratunkowy (SOR)		168	168	zal/o	6
	PZ wakacyjna – oddział anestezjologii i intensywnej terapii (OIOM)		164	164	zal/o	6
	PZ - oddział chirurgii		60	60	zal/o	2
	PZ - oddział ortopedyczno-urazowy		50	50	zal/o	2
	PZ - oddział chorób wewnętrznych		50	50	zal/o	2
	PZ – szpitalny oddział ratunkowy (SOR)		100	100	zal/o	4
	PZ - oddział neurologii		50	50	zal/o	2
	PZ - oddział kardiologii		50	50	zal/o	2
	PZ - oddział pediatrii		50	50	zal/o	2
	PZ – zespół ratownictwa medycznego		50	50	zal/o	2
			960	960		36
Ogółem:			3725	3725		180

Opis przebiegu studiów z uwzględnieniem kolejności przedmiotów, zasad wyboru przedmiotów obieralnych oraz zasad realizacji ścieżek kształcenia:

Przedmioty realizowane w I rok I semestr:

Anatomia
Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej
Biofizyka
Farmakologia i toksykologia kliniczna
Informatyka i technologie informacyjne
Psychologia
Etyka zawodu ratownika medycznego
Zdrowie publiczne
*Język obcy (angielski/niemiecki - do wyboru)
Choroby wewnętrzne z elementami onkologii
Podstawowe zabiegi medyczne
Medycyna ratunkowa
Choroby wewnętrzne z elementami onkologii
Podstawowe zabiegi medyczne
Medycyna ratunkowa
Wychowanie fizyczne - Pływanie z elementami ratownictwa wodnego

Zakażenia w ratownictwie medycznym

Przedmioty realizowane w I rok II semestr:

Anatomia
Patologia
Prawo medyczne
Ekonomia
*Język obcy (angielski/niemiecki - do wyboru)
Choroby wewnętrzne z elementami onkologii
Medycyna ratunkowa
Procedury ratunkowe przedszpitalne
Techniki zabiegów medycznych
Techniki zabiegów medycznych -ZP
Medycyna taktyczna
PZ wakacyjna - szpitalny oddział ratunkowy (SOR)
Wychowanie fizyczne - elementy samoobrony
Badanie fizykalne

Przedmiot do wyboru

*Komunikowanie z pacjentem/ Komunikacja społeczna/Komunikacja i asertywność w ochronie zdrowia (do wyboru)
*Literatura w medycynie/Promocja zdrowia/Edukacja zdrowotna (do wyboru)
*Język migowy/Stres i wypalenie zawodowe/ Prawa człowieka/ Historia medycyny (do wyboru)
*Telemedycyna w ratownictwie medycznym/Zarządzenie kryzysowe/Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne/
Wielokulturowość w ratownictwie medycznym

Przedmioty realizowane w II rok I semestr:

Biologia i mikrobiologia
Biochemia z elementami chemii
Biostatystyka
Zarządzanie w ochronie zdrowia
*Język obcy (angielski/niemiecki - do wyboru)
Kardiologia
Medycyna ratunkowa
Medyczne czynności ratunkowe
Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne
Chirurgia
Diagnostyka obrazowa i laboratoryjna
PZ - oddział chirurgii
PZ wakacyjna - szpitalny oddział ratunkowy (SOR)
PZ - oddział chorób wewnętrznych

Przedmioty realizowane w II rok II semestr:

Farmakologia z toksykologią
*Język obcy (angielski/niemiecki - do wyboru)
Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego (obóz terenowy)
Medycyna ratunkowa
Medyczne czynności ratunkowe
Chirurgia
PZ wakacyjna - zespół ratownictwa medycznego (ZRM)
PZ - oddział kardiologii
Seminarium licencjackie
Pediatria
*Przedmiot ogólnouczelniany (do wyboru)

Przedmioty realizowane w III rok I semestr:

Socjologia medycyny
Badania naukowe w ratownictwie medycznym
Psychiatria
Choroby zakaźne
Medycyna katastrof
Medycyna ratunkowa
Medyczne czynności ratunkowe
Ortopedia i traumatologia narządu ruchu
Intensywna terapia
PZ - szpitalny oddział ratunkowy (SOR)
PZ - oddział neurologii
PZ - oddział pediatrii
Seminarium licencjackie
Urologia
Medycyna sądowa
Chirurgia szczękowo-twarzowa

Przedmioty realizowane w III rok II semestr:

Dydaktyka medyczna
Neurologia
Medycyna katastrof
Medyczne czynności ratunkowe
Ginekologia i położnictwo
Ortopedia i traumatologia narządu ruchu
Okulistyka
Laryngologia
Choroby tropikalne
Laboratoria egzaminu dyplomowego
PZ wakacyjna - oddział anestezjologii i intensywnej terapii (OIOM)
PZ - oddział ortopedyczno-urazowy
PZ wakacyjna - zespół ratownictwa medycznego (ZRM)

PODSTAWA PRAWNA

* Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego.

Zarządzenie nr 12/2019 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 7 marca 2019r. w sprawie określenia szczegółowych zasad dotyczących projektowania programów studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz sporządzania ich dokumentacji w Uniwersytecie Rzeszowskim.

Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz niektórych innych ustaw.